

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 242/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Budatínska 16, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 224/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 224/2015 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 9. decembra 2015 okresnému súdu návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „maloletý“). Sťažovateľka namieta, že okresný súd vo veci nekoná efektívne a bez zbytočných prietáhov. Dôvodí, že *„konanie vo veci samej, ktoré sa uskutočnilo 25.05.2016 bolo súdom odročené na neurčito z dôvodu vypočutia maloletého, k čomu došlo až 10.08.2016, o čom mal byť súd informovaný obratom. Na pojednávaní matka zo svojho návrhu čiastočne ustúpila a súhlasila by, aby otec s maloletým realizoval styk každý druhý vikend a počas prázdnin len v mesiaci júl, podľa pôvodnej úpravy. KO maloletého s upraveným návrhom matky čiastočne súhlasil, okrem letných prázdnin, ktorý navrhoval ponechať v nezmenenej podobe teda aj v mesiaci august. Z vyjadrenia maloletého pred KO vyplynula jeho nespokojnosť s realizáciou styku v čase podľa určenia súdom, ktorý by chcel realizovať v čase podľa vlastného rozhodnutia, s otcom sa chce stykať, no nie cez týždeň, kedy má veľa povinnosti s učením, aj keď ten čas, v ktorom by sa mal s otcom stykať upresniť nevedel.“*. Vzhľadom na to, že okresný súd zostal po doručení správy z pohovoru s maloletým dieťaťom nečinný, sťažovateľka požiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania (urgencia z 22. septembra 2016) a následne podala sťažnosť na prietahy v konaní (list z 27. októbra 2016). Okresný súd listom sp. zn. Spr 2121/2016 z 18. novembra 2016 odpovedal na sťažnosť sťažovateľky a vyhodnotil ju ako *„čiastočne dôvodnú, keďže súd vo veci konal, avšak nie v primeraných časových odstupoch“*. Uzavrel, že prietahy vzhľadom na upozornenie konajúcej sudkyne a vykonanie ďalších procesných úkonov vo veci považuje za odstránené. Sťažovateľka však zastáva názor, že okresný súd mal k dispozícii všetky právne relevantné dokumenty, na podklade ktorých mohol vo veci samej rozhodnúť, no dosiaľ tak neurobil *„a vo veci vytýčil pojednávanie až na 16.03.2017, čo je až 10 mesiacov od posledného úkonu súdu, ktorý vo veci samej vykonal a od podania návrhu až 15 mesiacov...“*. Nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu porušuje základné právo sťažovateľky a je podľa jej názoru v rozpore i so záujmom maloletého.

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v namietanom konaní bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zároveň požaduje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Ústavný súd tiež poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovanie vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04).

8. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je uplatnenie nároku sťažovateľky na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým malo byť porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Zo sťažnosti, z jej príloh a zistení ústavného súdu vyplynulo, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol optimálny a v období, na ktoré poukazuje i sťažovateľka (od uskutočnenia výsluchu maloletého 10. augusta 2016 do nariadenia termínu pojednávania oznámením zo 14. novembra 2016), bol postihnutý aj nečinnosťou, no na druhej strane je potrebné prihliadnuť i na to, že sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní adresovaná predsedníčke okresného súdu sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavila ako účinný prostriedok nápravy, keďže reakciou naň bolo nariadenie termínu pojednávania na 16. marec 2017, o čom mala sťažovateľka v čase podania ústavnej sťažnosti vedomosť. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za vhodné zdôrazniť, že sťažnosť na prietahy adresovaná orgánu štátnej správy súdov zohráva významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). O takú situáciu zjavne išlo aj v prípade sťažovateľky. Ústavný súd však v súčinnosti s okresným súdom zistil, že

16. marca 2017 sťažovateľka uplatnila námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyni, čo nemožno pripísať na vrub okresnému súdu.

10. S ohľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že dĺžka napadnutého konania (15 mesiacov) nebola sama osebe takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v okolnostiach danej veci vysloviť namietané porušenie práv sťažovateľky, resp. že zasiahla z dôvodov, za ktoré nesie zodpovednosť výlučne okresný súd, samotnú podstatu a účel základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takým závažným spôsobom, že by to odôvodňovalo prijatie sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

11. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhoví (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

12. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej sťažnosti nezaoberal.

13. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľka predložila ústavnému súdu v tejto veci novú sťažnosť za predpokladu, že by okresný súd zostal po rozhodnutí o námietke zaujatosti nečinný alebo postupoval v napadnutom konaní neefektívne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2017